

Ska ersättning för vanvård gå till Kronofogden?

Det borde vara statens mening att freda vanvårdsersättningen mot indrivning. Det anser den kvinna som nu vill ha Kronofogdens beslut prövat i Högsta Domstolen.

– Att först få statens erkännande och bli beviljad ersättning, och i nästa stund bli frångången den. Jag finner inga ord för den kränkning jag måste uppleva igen. Att staten ger med den ena handen och tar tillbaka med den andra.

Det säger den kvinna som fått en del av sin vanvårdsersättning utmätt av Kronofogden.

– Från det jag var sju år ringde jag myndigheterna och barnavårdsnämnden själv och bad om hjälp, men ingen tog mig på allvar. Jag ringde många gånger. När jag fick beskedet från Ersättningsnämnden om att jag skulle få 250 000 kronor för det jag varit med om som fosterbarn hade jag gått in i en skuldsanering. Jag berättade ärligt om ersättningen men bad att pengarna inte skulle mätas ut.

Kronofogden sa i första vändan ja till kvinnans begäran.

– De menade att det fanns klara paralleller mellan gottgörelsen jag fått och skadestånd om ideella skador. Därför skulle ersättningen fredas i skuldsaneringen.

Men efter ett tag kom en överklagan från CSN, Centrala Studiestödsnämnden som ville ha sin fordran reglerad.

– Då ändrade Kronofogden sitt tidigare beslut och sa istället att 100 000 kronor skulle fördelas på borgenärer och att CSN skulle få 15 000 av dessa, säger kvinnan.

Skulden till CSN var enbart vilande under saneringen och meningen var att kvinnan därefter skulle betala den.

När kvinnan överklagade Kronofogdens beslut till tingsrätten var CSN den enda fordringsägare som yttrade sig.

– De andra fogade sig i det första beslutet men CSN vidhöll att de ville ha pengarna.

Tingsrätten avslog överklagandet och hävdade att kvinnans ekonomiska situation förbättrats i och med vanvårdsersättningen och att hon därför skulle kunna betala.

– Men min ekonomiska situation är i dagsläget än mer usel eftersom jag nu har hel sjukpension. Att först ge ett erkännande för att i nästa stund ta tillbaka det är ett ordentligt slag på käften, säger kvinnan till SocialPolitik.

Även hovrätten avslog kvinnans begäran.

– Då orkade jag inte längre. Jag fick ingen rättshjälp och jag hade tidigare vänt mig till Centrum för rättvisa för juridiskt stöd men inget hört därifrån.

Sista dagen för överklagan till Högsta domstolen hörde Centrum för rättvisa av sig och förmedlade kontakt med advokaten Sebastian Scheiman. Som kvinnans ombud hoppas han nu att Högsta domstolen bestämmer sig för att pröva frågan.

– Vanvårdsersättningen är inte ett klassiskt skadestånd även om det finns många likheter. Samma typ av ersättning har också utgått för till exempel neurosedynskadade och narkolepsidrabbade. Men reglerna kring ersättningarna skiljer sig åt av ibland närmast oförklarliga skäl, säger Sebastian Scheiman.

Det finns heller ingen praxis från högsta instans kring hur ersättningarna ska behandlas i skuldsaneringssituationer.

– Jag hoppas att Högsta domstolen låter min klient få behålla den ersättning hon fått för det lidande som det inneburit för henne att vara fosterhemsplacerad som barn.

Text: Anna Fredriksson

